

dat. Vse štacune so bile zaprte, razum onih, kjer se prodajajo jedila in pijače. Oglejala sva si dve ali tri luteranske cerkve, ki so nekdanje bile gotovo katoliške. V luteranskih cerkvah je vse tako dolgočasno in pusto, da je človek vesel, ako kmalu pride ven. Ko prideva mimo neke šole, vsipljejo se ven majhni otroci, stari kakih 7 let. Neki prav čeden in ljubezniv deček naju pozdravi, zato ga povpraševa, ali je katoličan ali protestant. Odgovori nama: »Jaz nisem katoliške vere, ampak evangeljske«. S tem odločnim veroizpovedanjem še se nama bolj prikupi. Vprašam ga tedaj dalje: »Danes je nedelja, ali ste danes imeli šolo?« Deček odgovori: »Ne; toda vsi učenci, stari do 8. leta, moramo vsako nedeljo o določeni uri v šolo priti, da z veroučiteljem molimo in sv. evangelje poslušamo; večji učenci pa gredo v cerkev«. Na to ga pohvaliva: »Ti si priden in ljubezniv deček. Midva sva tukaj tujca, doma od tod več, kakor stopetdeset milj, tam doli, kamor v jeseni lastovke poleté. Le tako priden bodi, midva se te bova rada spominjala«. Deček je vesel od naju odkakljaj, midva pa dalje gredoč se začneva pogovarjati o tem, kako sila potrebno je, da se otroci vadijo v rani mladosti spolnjevati svoje verske dolžnosti. Gospodje učenci, posebno vi, ljubljeni stariši, skrbite za to, da bodo vaši otroci od 7. leta naprej redno hodili vsako nedeljo in zapovedan praznik k službi božji, kakor to zapoveduje druga cerkvena zapoved. Ne dajte se osramotiti od luterancev! Česar se Janezek navadi, to Janez tudi zna, lahko trdimo po znani prislovcici.

Česka pridiga v nemških Draždanah, tamošnji katoliški vojaki v cerkvi in ta učence, to so moji najimenitnejši spomini iz Draždan.

Ta ali oni čitatelj bi utegnil pripomniti: »Prav zaradi Sikstinske Madone si se vozil iz Prage v Draždane. Ali ti ta ni ostala v posebnem spomini?« Pač, bil sem srečen, da sem dolgo časa v kraljevi galeriji slik gledal to krasno sliko in ta izvanredno sladek spomin je zaertan na dnu mojega srca; toda te podobe ne morem opisati, ker naravnost priznavam, da je za to moje pero preslabo. Mnogi učenjaki so o tej prečudovito lepi sliki pisali, pa popolnoma še je niso opisali. Kedar se spominjam te slike, vzdihnem in z menoj vsak, kdor jo je kedaj občudoval: Koliko lepša mora biti v resnici nebeška Gospa in Kraljica! Kako neizmerno lepši še le njen Stvarnik! Da bi bili vredni oba gledati na vekov veke od obličja do obličja! K.

Katoliško podporno društvo v Celji.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji, za vzdrževanje šole čč. šolskih sester, so nadalje darovali, oziroma letnino plačali sledeči p. n. udje: Fr. Ogradi, opat in župnik v Celju, 50 gld., Fr. Naprudnik, duhovnik v pokoju, 25 gld., Makolska Posojilnica 20 gld., Peter Erjavec, župnik v Trbovljah, Fr. Dovnik, dekan v Gornj. Gradu, Ant. Keržič, c. kr. prof. v Ljubljani, neimenovan v Celju po 10 gld., J. Kolarič, župnik na Paki po 6 gld., Ant. Balon, župnik na Vranskem, Jak. Krušič, župnik v Št. Anrdažu, Ant. Jaklič, c. in kr. voj. furat v Trstu, Ferd. Jahn, župnik v Št. Petru, dr. Lav. Gregorec, kanonik v Novi cerkvi, Valent Mikuš, kaplan v Št. Juriju, Jurij Šelih, kaplan v Novi cerkvi, Jan. Kunej, župnik v Rimskih toplicah, Ant. Ribar, župnik v Št. Vidu, Ant. Reich, c. kr. dež. oficijal, Fr. Zdošek, župnik v Št. Juriju, Jož. Zidanšek, prof. bogoslovja v Mariboru, Fr. in Ana Dimec, posestnici v Medlogu, Fr. Kmecl, posestnik v Celju po 5 gld., Ferd. Kager, pasar, Makso Pletersnik, c. kr. profesor v Ljubljani, Jern. Štabue, kaplan v Šmariji, Jak. Hribernik, spirituval v Mariboru, Julij Žigan, trgovec v Polzeli, dr. Jož. Pajek, kanonik v Mariboru, Fridr. Kukovič, kaplan v Konjicah, Val. Par, župnik v

Gotovljah, dr. Gust. Ipavc, zdravnik v Št. Juriju, Iv. Košar, župnik v Galičiji, po 3 gld., Matevž Glinšek, župan 3 gld., Matevž Kmecl iz Celja 2 gld. 40 kr., Mica Zadušak, hišinja, Mih. Gobec, posestnik na Babnem, Ana Strašek, Jozefa Lipovšek, posestnica v Medlogu, And. Urek, župnik na Polzeli, Jož. Flek, dekan v Jarenini, Mart. Gaberc, kapl. v Vojniku, Mih. Lendovšek, župnik v Makolah, Anton Belšak, župnik v Št. Petru, Matija Koren, župnik v Zalcu, po 2 gld., Jak. Zupanič, župnik v Št. Ožbaltu, 1 gld. Za božičnico so darovali blagi dobrotniki 201 gld. 87 kr. Bog povrni vsem!

Gospodarske stvari.

Društvo kmetovalec v Gotovljah.

Pri XIII občenem zboru, ki se je vršil dne 31. grudnia 1893 v gostilni gosp. J. Kopriva v Gotovljah, je bilo zbranih lepo število udov; naj Vam povzamem nekaj iz poročila društvenega tajnika.

Namen društva. — V vseh stanovih človeške družbe so nastopile druge razmere, kakor so bile nekdaj, tako tudi v kmetijstvu, katero je glavna podlaga celej državi. Le s pravim in umnim kmetijstvom, katero se mora povzdigniti, nam bode mogoče zadostovati zahtevam sedanjega časa. Sedaj pač torej ne velja več le z motiko in krampom obdelovati zemlje; število prebivalcev narašča od leta do leta, treba je tako zemljo z umnim obdelovanjem prisiliti k večji rodovitnosti. Sprevidele so v novejših časih razne dežele, da jim je skrbeti za kmetijski stan, da ne opeša in ne uboža. Davki vedno naraščajo, delavci zahtevajo večjo plačo od nekdanj, za omiko mladega ljudstva je treba skrbeti: za vse to pa je treba denarja in vse zahteva denarja od kmeta. Kje pa bo vzel, če ne iz zemlje? Ona pa mu daja več le tedaj, ako jo umno in pridno obdeluje.

Skrbni domoljubi so zato začeli razširjevati dobre kmetijske knjige in časnike. Dežele ustanovile so si kmetijske družbe in razne kmetijske šole. Učenjaki posvetili so veliko svojih močij v to, da so po svojih lastnih skušnjah spisali kmetijske knjige in izdaval kmetijske časnike. Nespametne so toraj misli nekaterih kmetov, da je vse prav, kar sami vedo in kar sami delajo. Trmoglavost ni na pravem mestu. Kmetovalčeva naloga je ta, da si pridobiva iz zemlje, katero obdeluje, več sadu in to ne le eno leto, temveč neprenehoma.

Če pa hoče kmetovalec to doseči, mu je treba, da je v kmetijski stroki vsaj nekaj izurjen in da pozna vsaj najvažnejše prirodne postave, od katerih je kmetijstvo odvisno, poznati mu je zemljo, podnebje, razno kmetijsko orodje, ter vedeti mora, kedaj in kako naj se vrše razna kmetijska dela. Umen gospodar vporabil bi naj na pravem mestu ne le svoje lastne izkušnje, temveč tudi take izkušnje, katere so napravili drugi zanesljivi in pametni gospodarji. Dober gospodar poznal bi tudi naj vsaj najvažnejših postav in postavne naredbe, ki se tičejo kmetijstva. Pomislimo le, koliko nepotrebnih potov do oblastnij, koliko denarja za nepotrebne pravde si gospodar lahko prihrani, ako le nekoliko pozna postave in druge postavne naredbe.

Enak namen ima tudi to naše društvo, namreč povzdigniti vse preživljajoče kmetijstvo. Res, da še nismo dosegli, Bog ve, kako veliko, pa nekaj vendar-le in če nam bode usoda mila zanaprej, kakor je bila dosedaj, bomo sečasoma vendar dosegli svoj veliki in blagi namen. Ker se to naše društvo obstoji le par let, pa danes ob priliki XIII. občnega zbora lahko že z veseljem poročam o napredku in obstanku društva.

Delovanje društva. — Društvo zboruje v teku tega leta danes četrtočas. Zborovanja pa so se vršila po naslednjem redu. Dne 29. prosinca X. občni zbor v gostilni gospoda Ivana Hausenbichler-ja v Žalci, s prav zanimivim govorom g. dežel. in okraj. živino-zdravnika Martin Jelovškega o živinoreji sploh. Dne 28. maja XI. občni zbor v gostilni gospoda Ivana Kopriva v Gotovljah. Tukaj naj omenim podučljivi govor znanega strokovnjaka gospoda Antona Petriček o škodljivcih sadnega drevja. Dne 20. avgusta pa se je priredil izlet v Št. Pete, kjer se je vršil ob enem na vrtu g. Ivana Petrak XII. občni zbor, pri katerem nas je strokovnjaški podučeval g. potovalni učitelj J. Bele v večih panogah kmetijstva, posebno v narejanju sadnega mošta.

Odbor društva imel je tudi to leto 5 odborovih sej, po številu 14 do 18, v katerih je preresetoval o važnosti društvenih zadev. Pri teh imenoval je tudi odbor 10 častnih udov, zavoljo njih neprecenljivih zaslug in ti so: gosp. Tone Goršek, trgovec in orglavec v Gotovljah, gosp. Ivan Hausenbichler, veleposestnik v Žalci, č. g. Balant Par, kn. šk. duh. svetnik in župnik, č. g. Blaž Cilinšek, župnik v Zagorji, g. dr. Ivan Dečko, odvetnik in deželni poslanec v Celji, g. dr. Josip Srncec, odvetnik in deželni poslanec v Celji, gospod Martin Cilinšek, profesor v Ptuj, g. Tomaž Grah, sedaj učitelj na Spod. Ponikvi, g. Anton Petriček, učitelj v Žalci, g. Martin Jelovšek, dežel. in okraj. živinozdravnik v Braslovčah. (Konec prih.)

O plemenjenju krav in telic.

Kar se tiče naše živine, pač ni tolike sitnosti za gospodarja nobena druga stvar, kakor če se lepa, dobro rejena telica v svojem času ne lovi ali če še ne prestara krava ne vzame plemena.

Daleč na okrog povprašuje se in iščejo se zdravila vsake baže, gospodinja kuha kravi ali telici vse mogočne stvari, jo tako rekoč pita in pazi skrbno na njo, a žival le ne postane breja.

Pravi vzroki so v mnogih slučajih znotranje bolezni na onih delih ali organih, ki služijo in se rabijo v plemenjenje. Ti so ali premajhni, nedorasli ali čeznaravno veliki, če pa zblijo, so polni gnoja in sokrovice. Pri nekaterih telicah pa je neplodovitost že prirojena in tu ne pomaga nobeno zdravilo.

Navadno, smemo reči, večidel pa je to, da je krava ali telica predebela, predobro rejena. Tega morda marsikateri ne verjame, ali vsaj čudno se mu zdi. Pa temu je tako.

Organi, ki morajo pred vsem biti krepki, zdravi in čili, odebeltijo pri dobrem krmljenju najrajši in postanejo tako debeli, da so kar v mast zaviti. To pa ravno največ škoduje in telice, ki se predobro krmijo, se bodo pozno ali pa nikdar lovile.

Torej naj gospodar one telice, katere hoče imeti za pleme in krave, od katerih hoče dobro in veliko mleka dobiti, ne redi predobro, naj ne poriva pred nje najboljše in največ krme, ampak kolikor je prav. Ne le da mu potlej krme primanjkuje ali da mora druga živina zavoljo tega stradati, ne samo to, ampak neumestno, predobro krmljenje molznih krav in telic prinaša mu naravnost veliko škode in povzročuje marsikako zgubo ali vsaj zamudo. Lepih telet ne bo imel tako hitro v svojem hlevu!

Ribarija.

Ribji zarod bode oddajal samostalni ribarski odsek kranjske kmetijske družbe po teh-le cenah: 1.) Opljene ikre ameriške šarene postrvi, tisoč po 4 gld. 50 kr. Šarenka se drsti meseca marcija, ikre pa se bodo v

cenó zaračunjenem zavoju razpošiljale meseca aprila. 2.) Izvaljen zarod od šarene postrvi, in sicer pred popolnim porabljenjem rumenjaka, tisoč ribic po 9. gold. 3.) Enoletne šarenke po 14 kr. 4.) Dveletne šarenke po 30 kr. 6.) Odrastle plemenske šarenke, ki se bodo uže drstile v marciji l. 1894. kg po 4 gold. Ker se ob konci meseca februarja in v pričetku meseca marcija najlaže poznajo mlečniki in ikernice, zato je takrat najboljši čas za naročitve. 6.) Enoletne potoške (domače) postrvi po 5 kr. 7.) Dveletne pa po 10 kr. Cene veljajo v ribogojnem zavodu na Studenci pod Ljubljano.

Sejmovi. Dne 4. februarja v Mariboru, na Dobrni, v Gornjem Gradu, pri Sv. Petru v Radgoni in v Vojniku. Dne 7. februarja v Celju in v Radgoni.

Dopisi.

Iz Hoč. (Raznoterosti.) Pri nas je vse podremano in zaspano. Pač pa je živo, kakor v mravljinjaku tam, kjer ne bodi ga treba svoje prijatelje in hlapce razveseljuje in navdušuje z žgano pijačo. Ko bi še ob nedeljah in praznikih ali vsaj med božjo službo ne bilo! Vendar za ljubim krajcarjem vse drvi. Hočane pa še tudi drugod črevelj tišči. Prostornega, primernege šolskega poslopja je treba. Zdajno je tako malo, da sta le prvi in drugi razred s poldnevnim podukom v njem. Kje pa je tretji, saj pač imamo tri učitelje? Predragi bralec, nikar se preveč ne čudi modremu vzgojevanju, s katerim naša šolska oblast osrečuje našo mladino. Tretji razred imamo menda edini Hočani v gostilni. Pritlično gostilna, nad njo šola. Že precej let se naši od občin v krajni šolski svet poslani očetje poganjajo za razširjenje šole. Načrtov bilo je že več. Pa vsi ti načrti so se zdrobili ob trmoglavosti moža, kateremu prostori v stanovanje odločeni niso nikdar dovolj prostorni. Bog ve, kaj bi vse rad imel. Morebiti salon za sprejem, potem enakega s perziškimi preprogami prevlečenega za kajenje, tretjega za igro itd., kakor jih ima velika gospoda. Naši žepi pa so zelo plitvi in površ se malone večinoma suhi. Od kod toraj denarja za tako palačo? Toda moder mož ima vedno pri roki dober svet, posebno ako mu teče v žilah velikonemška kri in še celo ime priča, da so njegovi pradedi v velikanskih nemških gozdih na medvedovih kožah ležali in želod hrustali. Hajd toraj po denar tje, kjer je, k nemškemu šulvereinu po judeževe groše! Prodajmo slovensčino — vero damo na vrh — in za dobljene srebrnike postavimo šolsko poslopje. Kaj ne, krasen svet! Izgled so nam dali Razvanjčani. Imajo krasno šolsko poslopje; v njegovih učilnicah prismuknjene bedake kot učence; na svojih posestvih pa vse polno dolgov. Nekdaj bili so v Razvanji najboljši kmeti, kar jih je bilo v Hočki župniji; kmalo pa bodo najslabejši, če še niso. Eden je še trden, pa še tisti je veren Slovenec. Tako jih je osrečila šulvereinska šola. — Zatoraj mož poštenjaki, zastopniki vrlih slovenskih občin v krajnem šolskem svetu, ne dajte se premotiti od mož, kateri nimajo čustva ne za vaše krvavo prislužene krajcarje, ne ljubezni do vaših otrok, katere hočejo odtujiti maternemu jeziku ter jih vreči v žrelo nemškemu šulvereinu. Postavite šolo, kakoršno zamorete s svojim denarjem, ne pa s peklenškimi judeževimi groši, katere bode morali prej ali slej z velikimi obrestmi vračati. Zahtevajte pa tudi pri sejah krajnega šolskega sveta slovenski zapisnik, katerega bode vsi dobro razumeli, da ne bo treba pri seji tolmača. Zgodilo se je namreč, da največi nemškutar ni razumel nemškega zapisnika ter je svojega soseda vedno